

Голові разової спеціалізованої вченої ради
в Національному технічному Університеті
«Дніпровська політехніка», доктору
історичних наук, професору БОРОДІНУ Є.І.

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора наук з державного управління, професора Пахомової Тетяни Іванівни на дисертаційну роботу Безуса Валерія Олександровича «Інноваційні інструменти управління розвитком житлово-комунального господарства міста», подану до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертації, її зв'язок із науковими програмами, темами

Галузь житлово-комунального господарства грає визначальну роль у забезпеченні належного рівня та якості життя населення країни, у розвитку як міської, так і національної економіки в цілому. Разом із тим, галузь житлово-комунального господарства характеризується наявністю цілої низки системних проблем, і значно відстала від інших інфраструктурних галузей, зокрема на рівні міста. Житлово-комунальні проблеми в Україні були й залишаються одними з найбільш актуальних, насамперед для слабо захищених верств населення, молодих сімей, пенсіонерів. В умовах повномасштабної війни, нав'язаної Україні російською федерацією, криза житлово-комунального господарства продовжує все більше поглиблюватися і загострюватися. Тому питання публічного управління розвитком житлово-комунального господарства міста, впровадження інноваційних інструментів управління у цю складну, життєзабезпечувальну сферу набувають сьогодні особливого значення.

У цьому контексті потребують подальшого дослідження не тільки теоретичні і практичні аспекти публічного управління розвитком житлово-комунальної сфери міста, зокрема в аспекті подолання кризи, спричиненої

збройною агресією РФ, та отримання Україною нового статусу – кандидата на вступ до ЄС, а й постає питання необхідності пошуку та обґрунтування сучасного управлінського інструментарію, моделей та механізмів, що дозволять побудувати нову результативну систему публічного управління у житлово-комунальній сфері та забезпечити максимальну ефективність цієї діяльності.

З огляду на вище вказане, *актуальність* теми дослідження, обраної В.О. Безусом, не викликає сумнівів та заперечень.

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до стратегічної цілі 3 «Забезпечення безпечного довкілля для населення» напряму 20 «Якість життя»; стратегічної цілі 1 «Врегулювання та забезпечення прозорості будівельної галузі та ринку нерухомості» напряму 15 «Сфера послуг»; стратегічної цілі 4 «Підвищення енергоефективності економіки та забезпечення екологічності енергетичного сектору» напряму 11 «Енергетика» та стратегічної цілі 1 «Створення стійкого внутрішнього попиту на вітчизняну промислову продукцію» напряму 10 «Промисловість» *стратегічних ініціатив Національної ради з відновлення України від наслідків війни*, а також у межах тем *науково-дослідних робіт* за комплексним науковим проектом «Державне управління та місцеве самоврядування» Національної академії державного управління при Президентіві України, а саме: «Забезпечення ефективності та оцінювання динаміки розвитку об'єднаних територіальних громад» (номер державної реєстрації 0118U006490, 2018), «Інноваційні інструменти забезпечення інвестиційного та інфраструктурного розвитку об'єднаних територіальних громад» (номер державної реєстрації 0120U102642, 2020), що виконувалися на кафедрі менеджменту та управління проектами Дніпропетровського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України; «Державне стимулювання розвитку об'єднаних територіальних громад і підвищення рівня їх спроможності» (номер державної реєстрації 0119U100783, 2019 – 2021), що виконувалася на базі Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України; «Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в

Україні» (номер державної реєстрації 0122U002375, 2022), що виконується на кафедрі державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»; «Стратегії економічного розвитку: держава, кластер, підприємство» (номер державної реєстрації 0121U111377, 2023), що виконувалася на базі Науково-освітнього інноваційного центру суспільних трансформацій, м. Чернігів, у виконанні яких автор дисертації брав участь як молодший науковий співробітник, виконавець (довідки про участь в НДР – додаток А). Матеріали досліджень представлені відповідними підрозділами у заключних звітах з НДР та увійшли до монографій на інших наукових публікацій, що готувалися за результатами виконання наукових тем.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Обґрунтованість і достовірність отриманих наукових результатів підтверджується опрацюванням значної кількості наукових праць за темою дослідження, нормативно-правової бази (223 найменування, з них 24 – англійською мовою), а також використанням достатнього комплексу методів наукового дослідження, апробацією наукових результатів на 9 науково-практичних конференціях, публікаціями у наукових фахових виданнях.

Структурно рукопис дисертації В.О.Безуса складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації становить 276 сторінок, з них 229 – основний текст, 3 таблиці, 12 рисунків, 4 додатки.

Відповідно до мети та завдань дослідження, автором у *першому розділі* дисертації – *«Теоретичні та нормативно-правові засади публічного управління розвитком житлово-комунального господарства»* – досліджено теоретико-методологічні та нормативно-правові засади публічного управління розвитком житлово-комунального господарства, для чого охарактеризовано проблему дослідження, здійснено комплексний аналіз стану її наукового опрацювання, визначено проблеми державного регулювання та пріоритети реформ у житлово-

комунальній сфері, узагальнено результати зарубіжного досвіду публічного управління житлово-комунальним господарством (стор. 36–80).

Особливої уваги, на наш погляд, заслуговують охарактеризовані автором ключові положення Стратегії розвитку ЖКГ на 2022-2027 роки, у якій визначено пріоритети реформування галузі, та висновок про те, що велику небезпеку для життя населення та функціонування економіки несе катастрофічне погіршення стану ЖКГ унаслідок повномасштабної агресії з боку рф. Особливий акцент зроблено на збитках критичної, зокрема енергетичної інфраструктури України, які завдала своїми ракетними ударами російська армія аби примусити вище українське політичне керівництво піти на переговори з кремлівським режимом на вигідних для останнього умовах. Тому відновлення енергетичної інфраструктури, забезпечення стабільності її функціонування є пріоритетним завданням публічного управління у галузі. Підготовлено пропозиції щодо внесення змін до Закону України від 16.11.2021 №1882-IX «Про критичну інфраструктуру» стосовно доповнення ст. 1 Закону терміном «критична інфраструктура у секторі ЖКГ».

У другому розділі дисертації – *«Обґрунтування інноваційних підходів та інструментів управління розвитком житлово-комунального господарства міста»* – здобувачем проаналізовано особливості, проблеми та нові виклики публічного управління розвитком житлово-комунального господарства міста у мирний час та в умовах правового режиму воєнного стану, окреслено вектори його відновлення; систематизовано інструментарій, що застосовується у світі для забезпечення ефективності, результативності та якості діяльності як організацій та підприємств бізнес-сектору, так і органів публічного, зокрема, муніципального управління з метою підтримки інноваційного розвитку територій та громад, на базі чого запропоновано низку інноваційних для ЖКГ міста менеджмент-орієнтованих (програмно-цільових, корпоративних, інвестиційних та інших) підходів, інструментів та моделей, які доцільно застосовувати у публічному управлінні розвитком ЖКГ міста (стор. 100–148).

Так, автором акцентовано на тому, що одним із першочергових завдань, яке необхідно виконати після перемоги над російською навалою в Україні, є

відбудова інфраструктури міст, відновлення та модернізація місцевого житлово-комунального господарства, що має відбуватися у контексті змін і реформ, необхідних для забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад, і можна забезпечити шляхом розроблення та реалізації відповідних стратегій, програм та проектів у цій сфері. Для забезпечення успішності реалізації цих програмно-цільових документів у сфері ЖКГ міста потрібно застосовувати сучасний управлінський інструментарій, який дозволить підвищити ефективність стратегічної діяльності у місті, а також отримати синергетичний ефект від неї. Здійснено систематизацію комплексу інноваційних інструментів публічного управління, які доцільно використовувати для управління розвитком ЖКГ міста. Показано, що важливим завданням повоєнного періоду є інкорпорування менеджмент-орієнтованих підходів і моделей (програмно-цільових, корпоративних та інших) до управління розвитком ЖКГ міста, зокрема на базі таких ключових інструментів та форм відносин, як державно-приватне партнерство, муніципальний маркетинг, кластерна модель організації діяльності тощо.

Заслуговує на увагу твердження автора про те, що першочерговою стратегічною ціллю ревіталізації ЖКГ міста у повоєнний період має бути створення такої енергетичної інфраструктури, що відповідає критеріям результативності (достатньої для повного забезпечення потреб споживачів усіх категорій); ефективності (відповідає вимогам Євросоюзу за співвідношенням отриманої електроенергії до витрачених для цього енергоресурсів); екологічної чистоти (має відповідати стандартам Зеленої енергетики); резильєнтності (стійкості до зовнішніх та внутрішніх загроз). Як інструмент забезпечення енергоефективності та енергозбереження, а також повного відновлення енергетичної інфраструктури міста у повоєнний період, автор обґрунтовує необхідність посилення ролі та вдосконалення систем енергетичного менеджменту. Підготовлено практичні рекомендації щодо запровадження систем енергоменеджменту в територіальних громадах, які враховано у діяльності Держенергоефективності.

У третьому розділі дисертації – «*Методико-технологічне забезпечення управління розвитком житлово-комунального господарства міста у повоєнний період*» – обґрунтовано механізми програмно-цільового управління розвитком житлово-комунального господарства міста та розроблено методико-технологічне та організаційно-інституційне забезпечення управління розвитком житлово-комунального господарства міста на основі застосування стратегічного, проєктного та кластерного інструментарію, а також збалансованої системи показників. Підготовлено рекомендації для органів місцевого самоврядування щодо вимірювання та оцінювання успішності діяльності органу місцевого самоврядування із забезпечення стійкості, відновлення та розвитку житлово-комунального господарства міста у повоєнний період (стор. 164–212).

Так, автором доведено, що у техніко-технологічному аспекті матеріально-технічною базою розвитку ЖКГ у довгостроковій перспективі має бути створення, насамперед, вискоєфективної та високотехнологічної інфраструктури міст, для чого потрібно провести докорінну модернізацію на основі використання новітніх, екологічно чистих та енергозаощаджуючих технологій та, за необхідності, розширення для забезпечення всіх житлових та промислових об'єктів територіальної громади, складових житлово-комунальної інфраструктури міста – систем енергопостачання, водопостачання та водовідведення, теплопостачання, телекомунікацій та інших.

Обґрунтовано, що в організаційно-економічному аспекті ефективними інструментами впровадження зазначених змін є застосування стратегічного, проєктного та кластерного підходів, що вже довели свою ефективність на досвіді впровадження децентралізації та реформування місцевого самоврядування, зокрема, на Дніпропетровщині. Визначено принципи управління процесами розроблення та реалізації стратегії розвитку ЖКГ міста. Показано, що створення ЖКГ-кластеру міста є доцільним з огляду на те, що під час взаємодії організацій та підприємств – учасників кластеру – буде виникати синергетичний ефект, що є додатковим стимулюючим фактором забезпечення успішності реалізації стратегічної цілі щодо сталого розвитку ЖКГ міста у

довгостроковій перспективі на основі впровадження інноваційних рішень та технологій. Розроблено мультипроект створення житлово-комунального кластеру та відповідну процесну модель, яка описує процеси управління у розрізі фаз мультипроекту на 3-х рівнях. Відповідно до розробленої процесної моделі запропоновано систему індикаторів і показників для моніторингу успішності мультипроекту створення ЖКГ-кластеру.

Використання різноманіття *методологічних засобів дослідження* (системний підхід, методи аналізу й синтезу, індукції та дедукції, порівняння, аналогії, абстрагування та узагальнення, проектування, моделювання й оцінювання) дозволило досягти мету та реалізувати завдання дисертаційної роботи. Системний підхід є методологічною основою всієї дисертаційної роботи й застосовувався для вирішення більшості завдань дослідження. Методи аналізу та синтезу дозволили виявити проблематику та визначити предмет дослідження, удосконалити понятійно-категоріальний апарат, здійснити систематизацію інноваційних для житлово-комунальної сфери міста інструментів управління. Системно-аналітичний метод та метод контент-аналізу були використані під час вивчення чинної нормативно-правової бази. Метод узагальнення було використано під час дослідження наявних та розроблення власних концептуальних положень щодо розвитку інструментів управління житлово-комунальним господарством на рівні міста та формулювання висновків дисертаційного дослідження на основі опрацьованих матеріалів. Методи проектування, моделювання та оцінювання були використані під час розробки методико-технологічного забезпечення процесів управління розвитком ЖКГ міста, зокрема для розроблення мультипроекту створення житлово-комунального кластеру, обґрунтування відповідної процесної моделі та підходу до оцінювання успішності діяльності із забезпечення стійкості, відновлення та розвитку ЖКГ міста у повоєнний період.

Наукові положення, висновки та рекомендації, що відображені у дисертації, обґрунтовані автором на основі логічного викладення матеріалу, застосування відповідних посилань на джерела інформації та численних ілюстрацій (схеми, таблиці). У висновках до розділів відображені результати

дослідження конкретних питань. Кожен розділ завершується списком використаних джерел. Розділи роботи логічно взаємопов'язані між собою. Найважливіші результати дослідження викладені у висновках дисертації, що відповідають поставленим завданням. Висновки до розділів та загальні висновки дисертації є достатньо обгрунтованими, а пропозиції мають практичну значущість. Оформлення дисертації виконано з дотриманням чинних вимог.

Наукова новизна одержаних результатів

Безперечною новизною роботи є те, що автором *уперше* обгрунтовано комплекс наукових положень, підходів та моделей, системне застосування яких методологічно забезпечує реалізацію процесів відновлення, реформування та розвитку ЖКГ міста на основі сучасних ринкових інструментів менеджмент-орієнтованого (програмно-цільового, маркетингового та корпоративного) управління, використання яких сприяє підвищенню ефективності діяльності органу місцевого самоврядування через формування житлово-комунального кластеру міста та його інституціоналізацію шляхом упорядкування та формалізації зв'язків і взаємовідносин учасників і стейкхолдерів кластеру за допомогою розроблених у роботі мультипроєкту формування житлово-комунального кластеру міста і відповідної процесної моделі, а також підходу до оцінювання успішності діяльності органу місцевого самоврядування щодо забезпечення стійкості, відновлення та розвитку ЖКГ міста у повоснний період.

До раніше не захищених наукових положень дисертації В.О.Безуса також можна віднести *удосконалення* наукових положень щодо реалізації програмно-цільового підходу в управлінні енергетичним сектором міста, зокрема через запровадження системи енергетичного менеджменту, який має бути методологічною та методико-технологічною основою реалізації стратегічних планів і тактичних завдань з відновлення та розвитку ЖКГ та критичної інфраструктури міста у повоснний період, а також інструментом забезпечення енергоефективності та енергозбереження.

Представляють інтерес з точки зору подальших практичних упроваджень пункти наукової новизни «*дістало подальшого розвитку*», а саме:

– формалізація принципів стратегічного управління розвитком ЖКГ міста, серед яких, зокрема, виокремлено: несуперечність зі стратегіями розвитку інших сфер життєдіяльності міста та стратегією розвитку територіальної громади в цілому; інтеграцію зі стратегіями розвитку ЖКГ більш високого рівня; проактивність; інноваційну спрямованість (наявність елементів SMART-спеціалізації), дотримання яких сприяє підвищенню ефективності стратегічного управління в галузі;

– змістовне наповнення та методичні вимоги щодо застосування збалансованої системи показників, використання якої дозволить забезпечити синергію та єдність стратегічних цілей організацій та підприємств, що входять до складу житлово-комунального кластеру міста, та підвищити ефективність стратегічної діяльності органу місцевого самоврядування у сфері ЖКГ у цілому (підготовлено рекомендації щодо її використання органами місцевого самоврядування та учасниками кластеру);

Серед інших наукових результатів можна зазначити також:

– *удосконалення* понятійно-категоріального апарату предметної сфери дослідження (сформульовано авторські бачення понять «житлово-комунальне господарство», «міська інфраструктура», «житлово-комунальне господарство міста», «критична інфраструктура у секторі ЖКГ», «житлово-комунальний кластер»);

– *подальший розвиток* наукових положень щодо систематизації та обґрунтування комплексу інноваційних для сфери публічного управління розвитком ЖКГ міста інструментів, застосування яких буде сприяти забезпеченню ефективності, результативності та якості діяльності органів місцевого самоврядування, комунальних та приватних підприємств, служб, керуючих компаній галузі ЖКГ щодо задоволення потреб споживачів у якісних житлово-комунальних послугах;

– *подальший розвиток* методико-технологічного та організаційно-інституційного забезпечення процесів створення житлово-комунального кластеру міста на базі відповідного мультипроєкту та процесної моделі, а також підходів до вимірювання та оцінювання діяльності у цій сфері.

Запорукою отриманої наукової новизни, як видається, є повнота дослідження проблеми та вдало обраний методичний інструментарій, що є важливою складовою дійсних наукових пошуків.

Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях та відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

Дисертаційна робота є самостійно виконаною науковою працею, в якій викладено наукове обґрунтування комплексу інноваційних підходів та інструментів управління розвитком житлово-комунального господарства міста та розроблено відповідне методико-технологічне забезпечення його результативного та ефективного функціонування.

Результати наукового дослідження, викладені в дисертації, отримані автором особисто. Основні наукові положення і висновки дисертаційної роботи опубліковані у 18 наукових публікаціях, серед яких: 3 статті у наукових фахових виданнях України, 3 підрозділи у колективних монографіях (1 – одноосібний), 9 тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій (у т.ч. 2 – у збірниках Польщі та Литви), 3 публікації (електронні) додатково відображають матеріали дисертації. Опубліковані наукові праці достатньо повно відображають результати проведених наукових досліджень, а їх кількість відповідає існуючим вимогам.

Дисертаційна робота В.О.Безуса перевірена на унікальність тексту за допомогою програмного продукту Системи виявлення збігів/ідентичності/схожості Unichesk. Величина коефіцієнта подібності склала 9,6%. Тобто, оригінальність тексту наукової роботи – 90,4%. Порушень академічної доброчесності не виявлено.

Значення роботи для науки, практики та суспільства

За результатами вивчення внеску автора у розвиток галузі знань «Публічне управління та адміністрування», вважаємо, що результати дисертаційного дослідження мають важливе наукове та практичне значення:

-- наукове значення дисертаційного дослідження полягає в обґрунтуванні комплексу інноваційних підходів та інструментів публічного управління

розвитком житлово-комунального господарства міста та розробленні методико-технологічного забезпечення його результативного та ефективного функціонування;

– *практичне значення* дисертаційного дослідження полягає в тому, що основні концептуальні та практичні положення доведені до рівня практичних рекомендацій і можуть бути використані в процесі публічного управління розвитком житлово-комунальної сфери, а саме, під час розроблення та реалізації стратегій та проєктів з розвитку житлово-комунального господарства міста та його інфраструктури (зокрема, енергетичної) в умовах повоєнного періоду, а також для формування житлово-комунальних кластерів.

Результати теоретичних та практичних напрацювань дисертаційної роботи дістали *впровадження*, що підтверджено відповідними довідками (додаток Б), зокрема: Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України (довідка про впровадження від 15.02.2023 р. №60-02/04/4-23); Асоціації малих міст України (довідка про впровадження від 26.01.2023 №23-01/2-23); Дніпропетровського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України (довідка про впровадження від 12.07.2021 №03-10-2-265). Зазначене у сукупності свідчить на користь значущості результатів дослідження як для міських територій і громад, так і для суспільства в цілому.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертаційної роботи

Відзначаючи нові науково-обґрунтовані результати та практичні рекомендації, вважаємо за необхідне звернути увагу здобувача, а також членів разової спеціалізованої вченої ради на певні дискусійні положення, що містяться в роботі:

1. У п. 1.3 дисертації автор аналізує зарубіжний досвід публічного управління житлово-комунальним господарством та обґрунтовує актуальність імплементації саме європейського досвіду реформування та розвитку житлово-комунального господарства (с. 65-79). Бажано було б надати порівняльну

характеристику моделей управління житлово-комунальним господарством європейських країн та України, що є важливим у контексті його впровадження для умов сучасної України, яка в червні 2022 року отримала статус кандидата в члени ЄС.

2. Автор дисертації обґрунтовує доцільність створення ЖКГ-кластеру на рівні міста (с. 130-136) і розробляє відповідний мультипроект та процесну модель щодо його формування (с. 180-199). Втім, оскільки житлово-комунальні проблеми майже всіх населених пунктів країни однакові (за винятком тимчасово окупованих та зруйнованих територій), можливо було б доцільно винести пропозицію формування такого ЖКГ-кластеру на регіональний та/або національний рівень, що дозволило б підвищити ефективність та результативність публічного управління процесами децентралізованого та якісного надання житлово-комунальних послуг по всій країні, зокрема, у селищних та сільських територіальних громадах.

3. На концептуальній схемі міжкатегоріальних зв'язків житлово-комунального господарства міста з господарським комплексом міста (рис. 2.1, с. 106) до житлово-комунальної сфери міста автор цілком справедливо включив споживачів комунальних послуг. Проте далі, коли автор розшифровує категорії споживачів послуг – підприємства, організації, комунальні заклади, інші об'єкти господарського комплексу міста, він не враховує домогосподарства. Втім, вони є одним із головних стейкхолдерів і споживачів житлово-комунальних послуг у місті.

4. На наш погляд, автору дисертації слід було приділити більше уваги процесам формування компетентностей посадових осіб місцевого самоврядування, що відповідають за розвиток ЖКГ міста, не тільки у сфері запровадження програмно-цільового інструментарію, а й, насамперед, у сфері проведення маркетингового аналізу, запровадження кластерної моделі розвитку ЖКГ міста, вимірювання та оцінювання результатів цієї діяльності, а також поширення інформації щодо доцільності запровадження кластерного підходу до управління ЖКГ міста на інших суб'єктів ринку з метою їх мотивування і залучення до процесів надання якісних житлово-комунальних послуг.

5. Запропонований автором підхід до оцінювання успішності діяльності щодо забезпечення стійкості, відновлення та розвитку житлово-комунального господарства (с. 199) ґрунтується на структуризації широкого кола житлово-комунальних послуг за 12 напрямками відповідно до складових інфраструктури ЖКГ міста. Але запропонована система носить дискусійний характер. На нашу думку, необхідно більш детально обґрунтувати вибір даних напрямків вимірювання якості надання житлово-комунальних послуг. Можливо, доцільно поєднати в одному напрямку водопостачання і водовідведення, збір та утилізацію з переробкою твердих побутових відходів. Крім того, не оцінюються послуги поводження з рідкими побутовими і промисловими відходами, а також забруднення повітря у місті.

Наведені зауваження суттєво не впливають на зміст дисертації, якість висновків та обґрунтованість положень наукової новизни, не знижують її наукової та практичної цінності.

Загальний висновок про відповідність роботи встановленим вимогам

Дисертаційна робота Безуса Валерія Олександровича є самостійним, завершеним науковим дослідженням, результати якого мають наукову новизну, теоретичну та практичну цінність. Винесені на захист нові положення, висновки та рекомендації є достовірними, а декларована наукова новизна адекватно розкривається в роботі. Рівень проведеного дослідження та його практична спрямованість свідчать про наукову зрілість здобувача, який продемонстрував належний рівень оволодіння методологією наукової діяльності. Опубліковані за темою дисертації наукові праці достатньо повно відображують основні положення, висновки та рекомендації, які стали результатом авторського дослідження.

Актуальність обраної теми дослідження, належний науково-теоретичний рівень, аргументованість і достовірність отриманих висновків та рекомендацій, ступінь наукової новизни, теоретична та практична значущість, стиль викладення матеріалу та оформлення рукопису дають підстави зробити висновок, що дисертаційна робота на тему «на дисертаційну роботу Безуса

Валерія Олександровича «Інноваційні інструменти управління розвитком житлово-комунального господарства міста» за своїм змістом, науковою новизною і прикладною цінністю відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки від 31.05.2019 р. № 759), а її автор, Безус Валерій Олександрович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент,

Національний університет «Одеська політехніка»,
завідувач кафедри місцевого самоврядування
та розвитку територій, доктор наук з державного
управління, професор

Т.І. ПАХОМОВА

Підпис Т. І. Пахомової засвідчую:

Учений секретар Національного університету
«Одеська політехніка»

Л.В. ПРОКОПОВИЧ

« 10 » квітня 2023 р.